

Правно - исторически факултет

2700 Благоевград, пл. „Георги Измирлиев - Македончето“
тел./факс: 073/88 66 17; e-mail : admin@law.swu.bg

КОНСПЕКТ

ПО СРАВНИТЕЛНО КОНСТИТУЦИОННО ПРАВО

I тема: Система, предмет и методология на сравнителното конституционно право

1. Система и предмет на сравнителното конституционно право. Методи за изучаване на сравнителното конституционно право. Особенности на европейската концепция за сравнителното конституционно право

II тема: Източници на конституционното право

2. Понятие, видове и йерархия на източниците на конституционното право. Видове юридически източници.
3. Особенности на юридическите източници в континенталната правна система и в англо-американската правна система.

III тема: Конституции на съвременните държави

4. Възникване и развитие на конституциите. Понятие и същност на конституцията. Видове конституции.
5. Създаване и изменение на конституциите.
6. Конституционни принципи – система. Национален суверенитет, разделение на властите, правова държава. Икономически и обществено-политически принципи.
7. Конституционен контрол – произход, модели, юрисдикция на конституционните съдилища.

IV тема: Основи на конституционното устройство на съвременните държави

8. Същност и видове форми на държавно управление. Парламентаризъм, представително управление и пряка демокрация.
9. Форми на държавно устройство. Унитарни държави, федерации, конфедерации.
10. Местно самоуправление – понятие, модели, компетенции на местните органи.

V тема: Конституционноправен статус на човека и гражданина в съвременните държави

11. Правният институт на гражданството в съвременните държави.

12. Конституционна и международноправна защита на правата на човека.
13. Обща характеристика и класификация на основните права и свободи, Конституционни задължения на гражданина.
14. Лични права и свободи.
15. Политически права и свободи.
16. Икономически, социални и културни права и свободи.

VI тема: Конституционни основи на организацията на държавната власт

17. Понятие за държавна власт в сравнителното конституционно право.
18. Сравнителен конституционноправен преглед на системата на държавните органи.

VII тема: Избирателни системи и избирателно право

19. Избирателни системи в съвременните държави.
20. Избирателно право – понятие, същност и принципи.
21. Избирателен процес – организация и ред за произвеждане на изборите.

VIII тема: Парламент

22. Парламент – понятие и видове.
23. Конституиране, мандат и структура на парламента. Организация и ред на дейност.
24. Правомощия на парламента.
27. Правно положение на депутатите..

IX тема: Държавен глава.

28. Държавен глава – понятие. Място в системата на държавните органи.
29. Конституиране, мандат, правомощия и актове на президента.
30. Прекратяване на правомощията на президента. Отговорност на президента.
31. Сравнителноправен статут на вицепрезидента.

X тема: Правителство

32. Понятие за изпълнителна власт. Висши органи на изпълнителната власт.
33. Правителство – структура, ред за формиране и правомощия.
34. Конституционноправен статут на министър-председателя и на министрите. Отговорност, прекратяване на правомощията. Служебно правителство.

IX тема: Съдебната власт

35. Съдебна власт – възникване, същност, предназначение.

36. Система на съдебната власт - принципи на организация, функциониране и управление
37. Видове съдилища. Система на съдилищата.

БИБЛИОГРАФИЯ ПО СРАВНИТЕЛНО КОНСТИТУЦИОННО ПРАВО

1. Aalt Willem Heringa, *Constitutions Compared. An Introduction to Comparative Constitutional Law* (4th edition), Intersentia, 2016.
2. Близнашки, Г. Принципи на парламентарното управление. С., 2007.
3. Близнашки, Г. Парламентарното управление в България. С., 2009.
4. Близнашки, Г. Парламентарно право. С., 2015.
5. Близнашки, Г. Конституцията. Същност, функции, върховенство. С., 2018.
6. Ботушарова, С. Конституционно право (книга първа). С., 1994.
7. Ботушарова, С. Система на държавните органи. С., 1994.
8. Друмева, Е. Конституционно право. С., 2018.
9. Лозано, Марио. Големите юридически системи. Въведение в европейското и извъневропейското право. Рим., 2018.
10. Марин, Н. Юрисдикция на Съда на Европейския Съюз в пространството на свобода, сигурност и правосъдие. ЮЗУ „Неофит Рилски”, 2011.
11. Михайлова, Е. Парламентаризъм и правова държава в България. С., 2012.
12. Михайлова, Е. Ролята на държавния глава в законодателния процес. С., 2015.
13. Стойчев, Ст. Конституционно право. С., 2002.
14. Танчев, Е., Белов, М. Сравнително конституционно право. С., 2009.
15. *Comparative Constitutional Law*, Edited by Tom Ginsburg and Rosalind Dixon, Edward Elgar, 2011.
16. Jean-Pierre Massias, *Droit constitutionnel des Etats d'Europe de l'Est*, Presses Universitaires de France, 2008.
17. Mathias Reimann, Reinhard Zimmermann, *The Oxford Handbook of Comparative Law*, Oxford University Press, 2008.
18. Michel Rosenfeld, Andras Sajó, *The Oxford Handbook of Comparative Law*, Oxford University Press, 2012.
19. *New Developments in Constitutional Law. Essays in Honour of Andras Sajó*, Eleven International Publishing, 2018.
20. Енгибарян, Р.В., Конституционное развитие в современном мире. Основные тенденции. М., 2016.
21. Ковлер, А.И., Чиркин, В.Е., Юдин, Ю.А., Сравнительное конституционное право, М., 1996.
22. Конституция в XXI веке. Сравнительное-правовое исследование., Коллектив., М., 2017.
23. Пронкин, С.В., Петрунина, О.Е. Государственное управление зарубежных стран, М., 2011.
24. Страшун, Б.А., Конституционное /государственное/ право зарубежных стран, М., 1996-1997.
25. Чиркин, В.Е., Конституционное право зарубежных стран, М., 1999.
26. Чиркин, В.Е., Конституционная терминология, М., 2016.

ТЕМИ ЗА ТЕОРЕТИЧНИ РАЗРАБОТКИ ПО СРАВНИТЕЛНО КОНСТИТУЦИОННО ПРАВО

1. Конституционализъм.
2. Конституцията – фактор за демократичното развитие на съвременното общество.
3. Конституционноправна защита на гражданските права и свободи.
4. Форми на държавно устройство на съвременните държави.
5. Форми на пряка демокрация в съвременните държави.
6. Основни модели на организация на законодателната власт.
7. Основни модели на организация на изпълнителната власт.
8. Основни модели на организация на съдебната власт.
9. Основни модели на организация на местно самоуправление.

ТЕМИ ЗА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ ПО СРАВНИТЕЛНО КОНСТИТУЦИОННО ПРАВО

1. Европейската Конституция и националните конституции.
2. Правила за изменение и допълнение на конституцията: сравнителен анализ.
3. Взаимоотношения между законодателната и изпълнителната власт: сравнителен анализ.
4. Структура и обхват на конституционните права: сравнителен анализ.
5. Омбудсманът: сравнителен анализ.
6. Право на конституционна жалба: сравнителен анализ.

Изготвил:

Доц. д-р Снежана Ботушарова